



GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Rok II. Nr. 15 (34)

Włocławek, poniedziałek 20 stycznia 1947 r.

Cena 3 zł.

Oto dzień

I to było w zimny, styczniowy dzień...

Każdy z nas o tym wiedział, że się zbliża koniec, a jednak ciemna, styczniowa noc nie pozwalała nam myśleć, że Polska nadchodzi. Słyszeliśmy huk armatnie, widzieliśmy tyny na niebie, drżały wszystkie serca, i te ukryte, i te gnębione, ale żadne z tych serc nie wiedziało, że oto w pożarów hucnie, że w kłębach dymu budzi się Polska Nowa.

My, skajdani Polacy i zmęczeni niewolą niemiecką nie wierzyliśmy, że mękom może nadejść kres.

A mimo to...

Nie było serca polskiego, nie było duszy polskiej, któreby nie wierzyły, że nadejdzie dzień, już nie zwycięstwa, ale pewnego Zmartwychwstania.

Kto był na ulicy tego zwykłego styczniowego dnia, kto widział ten zwykły, szary i pochmurny dzień styczniowy, w którym wjechały pierwsze czolgi radzieckie, kto był o szarej godzinie i ujrzał pierwsze wchodzące do miasta oddziały wojsk polskich, temu serce zabiło, bo poznał, że oto zbliżają się ci, którzy wolność już nie Włocławkowi, ale całej Polsce przynoszą.

I rozelkały się dzwony katedry włocławskiej... I zebrali się ludzie czyni, którzy chcieli Nową Polskę budować.

A dzwony ich budziły do Zmartwychwstania, do zrzućcia kajdan i do zrywu i do wiary w nową, Ludową Polskę!

Może byli między nami tacy, którzy na odgłos strzałów armatnich zwątpili, ale napewno nie było takich, którym chociaż serce mocno biło, nie wierzyli, że oto z krwi ich najserdeczniejszych powstaje Ta, którą uważali za zagubioną.

I ten, który w tym momencie był na Kujawach, i ten, który przez cały czas dumal o swych zaginionych i za gubionych, ten, któremu ciernie wrosły i wdarły się w czoło z bólu i z rozpacz, ten właśnie padł na kolana, ucałował kujawską ziemię i wyszeptał „Matko moja, Polsko moja, jesteś wolna!”

Tak mówili ci, którym Ojczyzna pozwoliła żyć!

Tak mówią ci, których Ojczyzna wzywa do pracy.

A. Turczynowicz.

Po wyborach

WARSZAWA (obsł. wł.). Cała Polska w dniu wczorajszym zdała egzamin wielkiej dojrzałości politycznej. Wybory były dowodem dojrzałości narodu polskiego, który zrozumiał historyczną powagę chwili.

Wszystkie miasta i wsie przybrały charakter odświętny. Stolica Polski stała się przykładem dla całego kraju. Długo po godz. 19-ej w lokalach wyborczych ludność stolicy czekała po to, by swoim głosem zaważyć na historii Polski.

WROCŁAW (obsł. wł.). Frekwencja wyborcza wyniosła ponad 90%. Z szeregu wsi ludność zdążyła do lokali wyborczych na umajonych wozach. W powiatach nadgranicznych głosowanie zakończono już o godz.

18-ej bowiem frekwencja wyniosła 100%.

KATOWICE (obsł. wł.). Górny i Dąbrowski Śląsk wykazał frekwencję około 80%; w Bytomiu — 100%; w Cieszynie i Tarnowskich Górach — 90%; w samych Katowicach — 89%. W niektórych obwodach głosowanie zakończono o godz. 18-ej.

LÓDŹ (obsł. wł.). Głosowanie miało przebieg spokojny w całym województwie. Frekwencja głosujących duża.

OLSZTYN (obsł. wł.). Frekwencja głosujących wyniosła ponad 90%.

RZESZÓW (obsł. wł.). W godzinach popołudniowych dnia wczoraj-

szego frekwencja wyniosła ponad 70%. W powiecie Lesko banda podziemna napadła na lokal wyborczy, jednak dzięki energicznej akcji władz bezpieczeństwa sześciu bandytów zostało schwytanych, a dwóch zabitych. Poza tem przebieg akcji wyborczej był spokojny.

LUBLIN (obsł. wł.). W szeregu powiatach lubelszczyzny już o godz. 18-ej zostały zamknięte lokale wyborcze, bowiem frekwencja wyniosła 100%. Ogółem w województwie lubelskim ludność głosowała w 97%.

GDANSK (obsł. wł.). Na całym Wybrzeżu panował całkowity spokój i powaga historycznej chwili. O godzinie 19-ej wszystkie lokale wyborcze zostały zamknięte. W Gdyni i w Sopocie głosowanie zakończono o godzinie 18-ej.

BIAŁYSTOK (obsł. wł.). Frekwencja duża. Do jednego z biur wyborczych zgłosił się żołnierz akcji podziemnej, który złożył broń i poprosił komisję o zezwolenie na głosowanie na listę Nr. 3.

SZCZECIN (obsł. wł.). W godzinach popołudniowych dnia wczorajszego frekwencja wyniosła ponad 70%.

KRAKÓW (obsł. wł.). O godz. 14 dnia wczorajszego frekwencja wyniosła ponad 70%.

POZNAŃ (obsł. wł.). W Poznaniu i w Wielkopolsce frekwencja głosujących w same południe wyniosła 51%. W powiatach nadgranicznych już w tych samych godzinach 90% ludności oddało swoje głosy.

Wielka katastrofa

LONDYN (obsł. wł.). Statek wiozący na swoim pokładzie 600 pasażerów i 450 żołnierzy w drodze do Grecji uległ katastrofie na skutek czego 300 osób zatonęło.

Obustronne zadowolenie

PARYŻ (obsł. wł.). Opinia tutejsza wyraża zadowolenie z projektu zawarcia sojuszu pomiędzy Francją i Anglią. Słysz się głosy, iż krok ten będzie bardzo doniosły na drodze ogólnowiatowej odbudowy pokoju.

Również opinia angielska jest tego samego zdania. Naród angielski piszą pisma, dąży do utrzymania jak najściślejszych więzów przyjaźni z narodem francuskim.

„Times” wyraża opinię, że sojusz ten stanowi poważny przyczynek na drodze do umocnienia pokojowych dążeń na arenie międzynarodowej.

Koniec strajku

LONDYN. PAP. 24 tys. robotników portowych w Londynie, którzy strajkowali w celu poparcia robotników transportowych, powrócili do pracy w sobotę rano.

Polacy w Boliwii protestują

NOWY JORK. PAP. Walne zebranie Polskiego Związku Demokratycznego w Boliwii uchwaliło rezolucję, wyrażającą pełne zaufanie Rządowi Jedności Narodowej i przyrzekając „pełne poparcie jego demokratycznej polityce w kraju i zagranicą”.

Polska kolonia demokratyczna w Boliwii — stwierdza rezolucja — protestuje wraz z całym światem demo-

kratycznym przeciwko zbrodniczym planom międzynarodowego imperializmu, który popiera faszystów gen. Andersa oraz finansuje agentów Andersa, wysyłając ich do Polski celem prowokowania zbrodni politycznych i wybrków antysemitycznych”.

Rezolucja protestuje także przeciwko zamachom na zachodnie granice Polski.

Akademia w rocznicę wyzwolenia

MOSKWA. PAP. W sekcji historycznej towarzystwa stosunków kulturalnych za granicą odbyła się uroczysta akademia poświęcona drugiej rocznicy wyzwolenia Warszawy spod okupacji niemieckiej. Przemówienie powitalne wygłosił prezes towarzystwa Kamieniew. Następnie charge d'affaires RP. w Moskwie dr Wolpe przypomniał w gorących słowach po-

moc udzieloną Polsce przez armię radziecką podczas walk o Warszawę i o wyzwolenie spod okupacji hitlerowskiej.

Po przemówieniach gen. Weliczko i gen. Wariennikowa, którzy w 1945 roku brali udział w walkach o Wyzwolenie Warszawy, wyświetlony został film o działalności polskiego ruchu oporu w czasie okupacji.

Proces Tiso

PRAGA. PAP. W dalszym ciągu procesu przeciwko b. prezydentowi państwa słowiańskiego ks. Tiso trybunał narodowy rozpatrywał treść różnych dokumentów, dotyczących antypaństwowej działalności oskarżonego podczas pierwszej republiki czechosłowackiej, m. in. tych, które dotyczyły stosunków b. naczelnego redaktora „Slovaka” Sidora z konsulem węgierskim w Uzhorodzie oraz z autonomistami Podkarpackiej Rusi.

Wynikiem tych kontaktów było m. in. przyłączenie Rusi Podkarpackiej do Węgier. Prócz tego wśród aktów, które sąd rozpatrywał, znajduje się ulotka, wydana przez grupę wiedeńskich Słowaków, nawołująca do przebudowania republiki czechosłowackiej na państwo federacyjne, przy czym Czechy miałyby wynagrodzić Słowacji miliardowe szkody, jakie rzekomo od 1918 roku jej wyrządziły.

Bomby w Hiszpanii

PARYŻ. PAP. Republikańska prasa hiszpańska donosi, że w Barcelonie na Plaza de Cataluna wybuchła bomba, podłożona pod lokal Falangi. Drugą bombę podłożono w gmachu teatru „Liceo” przed przedstawieniem, na którym miały być wysokie

osobistości reżimu frankistowskiego. Wybuch uszkodził wnętrze teatru, tak że przedstawienie nie mogło się odbyć. Trzy inne bomby wybuchły w lokalach Falangi, przy ul. Pasco Colón i w zakładach Mantequeras Leonesas.

Stulecie urodzin „Ojca Lotnictwa“

MOSKWA. PAP. Dnia 17. I. 1947 roku upłynęło sto lat od dnia urodzin znakomitego uczonego rosyjskiego Mikołaja Żukowskiego, którego Lenin nazwał „Ojcem Lotnictwa Rosyjskiego“. Żukowski był autorem około 180 prac naukowych z różnych dziedzin nauk ścisłych. Jego teoria skrzydeł i śmigieł do dziś stanowi podstawę konstrukcji samolotów.

W związku z rocznicą wojskowej akademii i inżynierii lotniczej, która powstała z założonego przez Żukow-

skiego instytutu inżynierów lotniczych i nosi obecnie jego imię, zorganizowała specjalną konferencję naukowo-techniczną.

Wyjazd komisji

PARYŻ. PAP. Rząd francuski postawił do dyspozycji Zgromadzenia Generalnego ONZ krążownik francuski „Georges Leygues“ w celu przewiezienia z Marsylii do Pireusów misji międzynarodowej, która ma zbadać sytuację w Grecji. Krążownik ma opuścić Marsylię 26 stycznia.

Zeszyty szkolne

LUBLIN. PAP. Wojewódzki Komitet Wyborczy Bloku Stronnictw Demokratycznych w Lublinie otrzymał 441.900 zeszytów, wykonanych z oszczędzonego w czasie akcji wyborczej papieru, do rozdziału między dzieci szkolne. Zeszyty zostały rozprowadzone po wszystkich szkołach powszechnych i kursach dokształcających na terenie województwa lubelskiego. Ok. 250 tys. uczącej się młodzieży otrzymało bezpłatne zeszyty szkolne.

POZNAŃ. PAP. Dzieci szkolne miast i wsi wielkopolskich otrzymały 340 tys. zeszytów szkolnych oszczędzonego papieru w akcji propagandowo-wyborczej Bloku Stronnictw Demokratycznych. Zeszyty dotarły już do najodleglejszych gromad i wsi województwa.

Akcja przesiedleńcza.

WARSZAWA. PAP. W grudniu przesiedliło się z woj. warszawskiego na Ziemię Odzyskaną ogółem 2.583 osoby, to znaczy łącznie od początku całej akcji — 481.709 osób. Znaczna większość stanowi tu ludność wiejska (2.073 osoby), rekrutująca się przeważnie z t.zw. „powiatów pustynnych“. Fala mrozów zahamowała w pewnym stopniu akcję, której wzmożenia w dotychczasowym nasileniu należy się spodziewać z nadejściem wiosny.

Walka z czarnym rynkiem

PRAGA. PAP. Czechosłowackie ministerstwo spraw wewnętrznych przygotowuje w przyspieszonym tempie projekt ustawy przeciwko osobom trudniącym się nielegalnym handlem. Projekt ustawy przewiduje kary więzienia do lat 3 oraz konfiskatę majątku. W wypadku, gdy handel nielegalny zagraża interesom gospodarczym narodu, stosowana być może w myśl tej ustawy kara dożywotniego więzienia, a nawet kara śmierci.

Żądają odszkodowania

LONDYN. PAP. Kierownik departamentu politycznego światowego kongresu żydowskiego, dr Perlzweig oświadczył na konferencji prasowej w Londynie, że Żydzi będą się domagać zamieszczenia w traktacie pokojowym dla Niemiec symbolicznego odszkodowania. Żądanie to zostanie skierowane do Rady Ministrów spraw zagranicznych. Żydzi pragną, aby traktat zawierał uznanie winy Niemiec w jej usiłowaniu zniszczenia narodu żydowskiego w Europie. Symboliczna zapłata nie będzie stanowiła kompensaty za okropne niszczenie życia — stwierdza przewodca Żydów brytyjskich — jednakże posiada ona znaczenie jako akt sprawiedliwości i dlatego winna być wzięta pod uwagę.

Święcą dzień oswobodzenia

RZYM. PAP. W obozie Cincinatti pod Rzymem repatrianci polscy urządzili akademię z okazji rocznicy wyzwolenia Warszawy. W ramach akademii zorganizowano śpiewy chóralne, deklamacje i występy muzyczne polskiej orkiestry obozowej. Na akademii byli obecni przedstawiciele ambasady oraz polskiej misji repatriacyjnej.

Były szef gestapo

OSLO. PAP. Były szef gestapo w Norwegii, Oskar Hans został skazany na śmierć przez sąd norweski. Poności on odpowiedzialność za stracenie około 600 patriotów norweskich.

Uczeni radzieccy w Indiach

MOSKWA. PAP. Jak donosi agent TASS z Delhi na zebraniu studentów uniwersytetu w Haiderabadzie przemówili członkowie delegacji radzieckiej na kongres naukowy w Indiach. Profesor Pawłowski w przemówieniu swym wskazał na pomoc uczonych w rozwoju gospodarstwa wiejskiego. Profesor podkreślił znaczenie nawiązania stosunków kulturalnych między Związkiem Radzieckim a Indiami.

Sytuacja polityczna

RZYM. PAP. Biuro premiera włoskiego wydało oficjalny komunikat, który informuje, że minister spraw zagranicznych Nenni konferował z premierem na temat sytuacji politycznej międzynarodowej i wewnętrznej. Nenni w rozmowie z premierem, która trwała 15 minut, oświadczył, że pragnie poświęcić więcej czasu sprawom partyjnym.

Premier de Gasperi przeprowadził w piątek półgodzinną rozmowę z przewodcą prawicowego skrzydła partii socjalistycznej Giuseppe Saragatem. W kołach miarodajnych sądzą, że Saragat będzie przewodniczył Zgromadzeniu Konstytucyjnemu do czasu wybrania jego zastępcy.

Ambasador egipski w Waszyngtonie

NOWY JORK. PAP. Ambasador Egiptu w Stanach Zjednoczonych Mahmoud Hassan Pasza odwiedził podsekretarza stanu Bena Achesona i wyraził zaniepokojenie z powodu „prób ingerencji z zewnątrz w sprawy dorzecza Nilu“. Po odbyciu półgodzinnej rozmowy z Achesonem ambasador oświadczył: „Mówi się, że Sudańczycy pragną odłączyć się od Egiptu i że Egipt przeszkadza Sudanowi w uzyskaniu autonomii. Zastanawiając się nad sytuacją należy stwierdzić, że Brytyjczycy nie są uprawnieni do przemawiania w imie-

niu Sudańczyków, gdyż twierdzenia powyższe nie odpowiadają prawdzie“. Podkreślając, że Egipt i Sudan są ściśle z sobą związane, ambasador oświadczył: „Nikt bardziej od narodu egipskiego nie pragnie samorządu dla Sudanu. Dążenie to jest wyrazem prawdziwych uczuć narodu egipskiego, który stoi na stanowisku, że ludy Egiptu i Sudanu są naturalnymi sojusznikami ze względów strategicznych, gospodarczych, religijnych i kulturalnych i nie dopuszczają, by posiano między nimi zarzewie niezgody“.

Trygve Lie w Meksyku

MEKSYK. PAP. Sekretarz generalny ONZ Trygve Lie, który bawi w Meksyku oświadczył na konferencji prasowej, że jest zadowolony z pracy narodów Ameryki Łacińskiej w ONZ. Trygve Lie ma zamiar zwiedzić Amerykę Środkową tak samo, jak ostatniego lata zwiedził Europę. Stwierdził on, że ONZ. uczyniła znaczne postępy i rozwiązała wiele za-

sadniczych problemów. Najważniejsze problemy obecnie, to sprawa rozbrojenia, kontroli energii atomowej i traktatów pokojowych z Niemcami i Japonią. Kraje te po podpisaniu traktatów będą miały prawo starać się o przyjęcie ich do ONZ, ale Rada Bezpieczeństwa zadecyduje, czy spełniły one wszystkie zobowiązania, aby stać się członkami ONZ.

Na pytanie korespondenta PAP, czy jest zadowolony z rozwiązania sprawy hiszpańskiej, Trygve Lie oświadczył, że idzie ono po linii słusznej i stanowi niewątpliwie postęp. Trygve Lie wyraził także nadzieję, że dzięki wspólnym wysiłkom Narodów Zjednoczonych, a zwłaszcza krajów Ameryki Południowej, uda się zabezpieczyć sytuację żywnościową Europy i Azji, zagrożoną przez przerwanie działalności UNRRA.

Sytuacja w Indochinach

LONDYN. PAP. Agencja Reutersa donosi, że mimo iż w Paryżu mówi się o możliwości rokowań pokojowych w Indochinach, radio wietnamskie wezwało ludność do długiej i uporczywej walki. Władze wietnamskiego ruchu oporu zwróciły się za pośrednictwem radia z apelem do ludności, wzywając do walk partyzanckich.

Straty wojsk francuskich w Indochinach od listopada 1945 r. wyniosły około 1500 ludzi. Osób cywilnych zginęło przeszło 5.400 osób.

Oficjalny komunikat francuski donosi, że intensywność walk w Indo-

chinach osłabła z powodu złej pogody. Ostatnie punkty oporu oddziałów wietnamskich w południowej części miasta Hanoi zostały zlikwidowane przez wojska francuskie. Wobec zbliżających się posiłków francuskich oddziały wietnamskie wycofały się z miasta Tongking na zachód od zatoki Hongay.

W Paryżu odbyło się posiedzenie Rady Obrony, na którym po sprawozdaniach ministra kolonii Montet i ministra obrony Le Troquer, postanowiono wysłać posiłki do Indochin w sile 16 tysięcy żołnierzy.

Z konferencji zastępców ministrów

LONDYN. PAP. Na ostatnim posiedzeniu zastępców ministrów spraw zagranicznych po raz pierwszy poruszono sprawę, czy traktat pokojowy ma być podpisany przez centralny rząd niemiecki. Obserwatorzy polityczni w Londynie przywiązywali dużą wagę do faktu, że delegat francuski Couve de Murville nie sprzeciwił się podpisaniu traktatu przez ewentualny rząd centralny Niemiec. Couve de Murville oświadczył, że chociaż rząd francuski nie podpisał uchwał poczdamskich w sierpniu 1945 r., to jednak jest związany decyzjami, powziętymi na Radzie Ministrów spraw zagranicznych, a dotyczącymi ewentualnego utworzenia władz centralnych w Niemczech. Delegat brytyjski sir William Strang wysunął sugestię

utworzenia w Niemczech władz tymczasowych i odroczenia terminu ostatecznego zawarcia traktatu.

Brak górników

PRAGA. PAP. Na posiedzeniu komisji kontrolnej czechosłowackiego parlamentu, przeprowadzającej obserwację 2-letniego planu odbudowy, rozważano sprawę dotkliwego braku sił roboczych w górnictwie czechosłowackim. Czechosłowacja potrzebuje przeszło 20 tysięcy górników. Ten palący problem ma być prowizorycznie rozwiązany przez mobilizację ochotniczych brygad węglowych i pomoc wojska.

Oświadczenie generała Eisenhowera

NOWY JORK. PAP. Szef sztabu generalnego armii amerykańskiej, gen. Dwight Eisenhower oświadczył na posiedzeniu kierowników armii i przemysłu w Chicago, że nie można się zgodzić na to, by dzięki posiadaniu bomby atomowej wytworzyła się w Stanach Zjednoczonych mentalność tego rodzaju, jak w swoim czasie we Francji na skutek istnienia linii Maginota. W tym celu wysiłki rządu idą w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa. „Nie jesteśmy nastroszeni pesymistycznie co do przyszłości współpracy całego świata — powiedział Eisenhower — jednakże, dopóki cel ten nie będzie osiągnięty, sądzimy, że kraj nasz musi pozostać silny“.

Międzynarodowa organizacja

LONDYN. PAP. Dziennik „Daily Telegraph“ domaga się utworzenia międzynarodowej organizacji do badania wypadków samolotowych, tak niezwykle licznych w ostatnich czasach. Zdaniem dziennika, katastrofa brytyjskiego samolotu „Bandia“, który rozbił się w południowej Anglii po wielu próbach lądowania we Francji ostatecznie wykazała konieczność utworzenia takiej organizacji.

RYTM KUJAW

Pow włocławski

Z MIESIĘCZNEGO ZEBRANIA PKOS. W gmachu Wydziału Powiatowego odbyło się miesięczne zebranie Powiatowego Komitetu Opieki Społecznej pod przewodnictwem ob. E. Czory.

Na wstępie przew. podał do wiadomości, że ob. ob. Kubik z ramienia ZNP i Królikowska, kustosz Muzeum delegowani na członków Komitetu, zrzekli się swoich stanowisk ze względu na brak czasu. Stanowisko ob. Kubika objął ob. Godlewski.

Po przyjęciu protokołu i wysłuchaniu sprawozdania z Akcji Pomocy Zimowej, dokonano wyboru przewodniczącego Komitetu, którym został ob. Godlewski.

Na sekretarza wybrano ob. Jasińskiego z Brześcia Kuj., skarbnikiem ob. Zaleskiego. Do składania podpisów uwierzytelniających w korespondencji i na czekach, upoważniono ob. ob. Godlewskiego, Kołakowskiego i Czorę.

W sprawie przydziału 18 mtr. gałęzi po cenie szywniej z nadleśnictwa Włocławek wywiązała się dyskusja i postanowiono ze względu na drogi koszt przewozu gałęzi do odległych GKOS. gałęzi te sprzedać i na miejscu zakupić drzewo w kłodach.

W dalszym ciągu postanowiono zakupić sprzęt niezbędny do pracy.

W okresie miesięcy zimowych, frekwencja podopiecznych w kuchniach ludowych znacznie wzrosła, a jednocześnie nastąpiła i zwyczajka rozchodów, przekraczająca niejednokrotnie dochody z miejscowej Akcji Pomocy Zimowej.

W związku z tym postanowiono, że każda Kuchnia Ludowa przez okres miesięcy zimowych, otrzymywać będzie subwencję w kwocie 5 tysięcy zł.

Na zakończenie postanowiono przeprowadzić lustrację poszczególnych GKOS, a w szczególności Brześć Kujawski i Smiłowice. (md.)

ROZPROWADZENIE KONI. Pow. Związek Samopomocy Chłopskiej otrzymał trzeci z kolei transport koni duńskich.

W najbliższych dniach konie zostaną rozprowadzone przez Samopomoc Chłopską wśród rolników naszego powiatu. (md.)

UPAŃSTWOWIENIE ZAKŁADÓW PRACY. Na terenie Chodcza został upaństwowiony tutejszy tartak. Na terenie Brześcia Kujawskiego, Zakłady Ceramiczne „Rumaki“, ul. Krakowska 100-111 oraz cegielnia „Falbanka“. (md.)

UWAGA ROLNICZY. Powiatowa Spółdzielnia Rolnicza Samopomocy Chłopskiej we Włocławku, ul. Rolnicza 10 posiada na składzie szkło szybowe i węgiel na premiowanie dostaw żyta i jęczmienia. Za dostarczone 100 kg żyta lub jęczmienia rolnik będzie miał prawo nabyć 100 kg węgla lub 1,5 metra szkła po cenach szywnych.

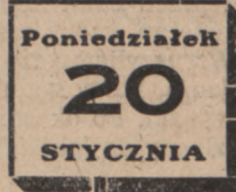
KOWAL

ZMIANA ZARZĄDZENIA. Mianowanie wójtem gminy Kowal ob. Ignacego Janiszewskiego zostało cofnięte i wójtem mianowany został Józef Janiszewski z Dziardowic. (md.)

CHOCEN

KRADZIEŻ MOTOCYKLA. Ob. W. Wieczorkowi, zam. w Choceniu, nieznani sprawcy skradli motocykl. (md)

Kronika Włocławka



Kalend. Rzym. Katol. — Fabiana.

Kalend. Słowiański — Przedzysława.

Wschód słońca — 7.30; zachód — 16.10.

Dyżur lekarza Ubezpieczalni Społecznej nocny:

Dr. Mosurowa Helena, Słowackiego 2a.

Apteka dyżurna: ul. Warszawska 3.

Milicja Obywatelska — tel. 10-59 i 11-62.

Kino „BAŁTYK“ — Zakłeta narzeczona

Kino „POLONIA“ — Konflikt.

TEATR ZIEMI KUJAWSKIEJ
NIECZYNNY

W lusterku

Przed dwoma laty

*W pogodny ranek, przed dwoma laty
zbudził mieszkańców stłumiony huk;
dziejowa burza gasła nad światem,
z łękiem uciekał odwieczny wróg.*

*A nasz Włocławek nad szarą Wisłą
stanął do pracy pierwszego dnia...
smutek za nami — przed nami przy-
[szłość:
niech setny owoc ten czyn nasz da!*

Agapit.

**Czytajcie
Gazetę Kujawską**

POSIEDZENIE SĄDU KONKURSOWEGO.

W sali Miejskiej Rady Narodowej, odbyło się posiedzenie sądu konkursowego w sprawie budowy nowego gmachu Zarządu Miejskiego.

Posiedzenie zajął prezydent ob. Ig. Kubecki, witając przybyłego inż. arch. ob. Stefana Narębskiego prof. Uniwersytetu w Toruniu oraz przybyłych przedstawicieli z terenu miasta w osobach: ob. ob. inż. Osterloff, inż. Sokołowskiego, M. Panka, Arentowicza i przedstawiciela Pow. Rady Zw. Zaw. R. Kaliszewskiego.

Po przemówieniu inż. J. Narębskiego przystąpiono do rozpatrzenia złożonych projektów budowy gmachu Zarządu Miejskiego.

Pierwsze miejsce w konkursie przyznano inż. ob. Wojciechowskiemu z Bydgoszczy, II m. inż. L. Jezierskiemu z Włocławka, III m. technikowi Nagórskiemu z Włocławka i IV m. inż. Osterloffowi z Włocławka.

Kosztorys inż. Osterloff, zakwalifikowany został do zakupu. (md.)

W M. GRUDNIU UB. R.

Miejski Komitet Opieki Społecznej w m. grudniu ub. r. wydał ogółem 17.006 porcji obiadowych, rozchodząc na ten cel sumę 68.227, 63 zł.

Na święta MKOS. wydał swym podopiecznym bony żywnościowe wartości 32.661,56 zł, obliczając według cen szywnych.

Odzież otrzymało 218 rodzin, węgiel po 50 kg 98 rodzin. Warsztat szewski wykonał 61 par obuwia. (md.)

NOWA PLACÓWKA ARTYSTYCZNA.

Przy Zw. Zaw. Pracowników Przemysłu Chemicznego na terenie fabryki „Celuloza“ i Papierni Nr. 1, z inicjatywy zarządu, zorganizowana została sekcja artystyczno-dramatyczna.

W najbliższym czasie sekcja ta rozpocznie występy. (md.)

A. BYSZEWSKI

Praojczyzna Słowian

I.

W końcu ubiegłego stulecia i w okresie bieżącym w Polsce zapewne żadna z nauk nie wykazała się tak poważnym dobytkiem jak historia z prehistorią łącznie. W tym czasie wybitni uczeni polscy: Baker, Kutrzeba, Kubala, Brückner, Kostrzewski, Lehr-Splawiński, Wojciechowski oraz wielu innych stworzyli nowe metody stosowane przy badaniach i opracowywaniu ubiegłych dziejów. Powstały liczne dzieła traktujące o historii Polski, jako o całości, jak również monografie i opisy poszczególnych epok i wydażeń w rozwoju narodu, które przedstawiały w nowym krytycznym oświetleniu opartym na sumiennych studiach nowoczesne poglądy na bieg wydarzeń w naszej historii.

Stosunkowo młoda gałąź wiedzy jaką jest prehistoria polska zaledwie, wegetująca w końcu ubiegłego wieku, po utworzeniu się Państwa Polskiego znalazła warsztaty pracy i szereg katedr w nowopowstałych i dawniejszych uniwersytetach polskich. Praca prehistoryków polskich w krótkim czasie osiągnęła znakomite rezultaty. Odtworzenie dziejów i kultury naszych przodków-Prasłowian po odkryciu licznych wykopalisk i równoczesnym badaniu języków słowiańskich i stosunków etnograficznych doprowadziło już w czasach przedwojennych do wyświetlenia

przeszłości Prasłowian oraz do ustalenia pewnych faktów.

Coroczne pracowite poszukiwania prehistoryków w łonie ziemi wydobywają sporo zabytków należących do różnych kultur, z których można wnioskować o rozsiedlaniu, trybie życia, budownictwie, rzemiosłach, uzbrojeniu, handlu i wierzeniach naszych przodków. Aczkolwiek zespoły zabytków posiadających pewne wspólne charakterystyczne cechy nazwane kulturami nie wskazują narodowości wytwórców, to jednak, stosując metodę retrospekrywną i, biorąc za punkt wyjścia najmłodsze znane zabytki przedhistoryczne, określone pod względem narodowościowym, jak np. znaleziska wczesnohistoryczne Słowian względnie Polaków z okresu (600 do 1000 r.) po Chrystusie — można cofając się stopniowo wstecz te zabytki związać z wykopaliskami starożytnymi, więc z zabytkami z okresu wędrowek ludów (400 do 600 po Chrystusie), te znów związać z zabytkami z okresu rzymskiego (od nar. Chrystusa do 400 r. po Chrystusie), następnie z okresem brązowym itd.

O ile zabytki z dwóch sąsiadujących z sobą okresów są z sobą ściśle spokrewnione posiadając wspólne podobne cechy, ta taka nieprzerwana ciągłość rozwoju wskazuje na trwałość na miejscu tej samej ludności;

o ile zachodzą wyraźne różnice i przeciwieństwa i nie ma form łączących oba okresy — to musimy przyjąć dla danej miejscowości zmianę zatrudnienia.

Stosując tę metodę prehistorykom polskim idącym wstecz od okresu wczesnohistorycznego z dorzecza środkowej i górnej Wisły oraz środkowej i górnej Odry poprzez okres rzymski, następnie okres brązowy aż do kultury przeworskiej i łużyckiej (1300 przed Chrystusem i 250 przed Chrystusem) udało się stwierdzić, że najstarsze znaleziska kultury przeworskiej licznymi więzami łączą się z kulturą łużycką, którą już oddawna prehistorycy czescy i polscy przypisywali Prasłowianom.

Kultura łużycka otrzymała swą nazwę z tej racji, że najstarsze jej zabytki zostały odkryte na Łużycach, powstała zaś w początkach III okresu epoki brązowej (około 1300 przed Chrystusem) i trwa do IV-go stulecia przed Chrystusem. W okresie największego swego rozwoju ludność kultury łużyckiej zajmuje obszar od środkowej Łaby i Solawy aż poza Wisłę i Bug zatem całość ziem polskich poza Morawą, Słowacją i zachodnią część Prus Wschodnich.

Poziom tej kultury był wysoki gdyż odznaczała się świetnym przemysłem ceramicznym i nieznanym w poprzednich kulturach obrzędem pogrzebowym, ciałopalnym połączonym z przechowywaniem szczątków zwłok w urnach-popielnicach.

Zespolenie ludów o kulturze łużyckiej z dawniejszym podłożem etnicznym i kulturalnym nie było trudne, gdyż kultury poprzednie jak i łużycka

były pochodzenia indoeuropejskiego. W miarę rozprzestrzeniania się na coraz dalsze terytoria zamieszkałe przez niejedolite elementy etniczno-kulturalne, ludność łużycka uległa pewnemu wewnętrznemu różnicowaniu, tworząc szereg grup lokalnych różniących się od siebie niektórymi drugorzędnymi właściwościami kultury materialnej, możliwe nawet pewnymi różnicami językowo-dialektycznymi.

Z tych grup największą odębnością kulturalną zaznaczyła się grupa lokalna najdalej na północ wysunięta na terenie Pomorza Kaszubskiego. Ewolucja kulturowa powstała w tej miejscowości w przyszłości sprowadziła przewrót w obrębie kultury łużyckiej i stała się głównym czynnikiem do okrzepnięcia i krystalizacji zespołu kulturalnego, który obecnie mamy prawo uważać za Prasłowiański.

Grupa Kaszubska kultury łużyckiej oddzielona bagnami Noteci od terenów środkowych zaczęła po roku 700 przed Chr. przetwarzać się w odrębną kulturę, która od budowy specjalnej grobów otrzymała nazwę: kultury grobów skrzynkowych albo ostatnio kultury pomorskiej. Kultura ta jest pewnym stadium rozwojowym kultury łużyckiej i powstała na wspólnym z nią podłożu etnicznym i tak zróżnicowany zespół kultury łużyckiej okazał około połowy okresu żelaznego to jest około 550 lat przed Chr. znaczną prężność i zalał Wielkopolskę, Kujawę, Ziemię Chmińską i zachodnie Mazowsze.

d. e. n.

